

**Ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-035-и
назди Институди таърих, бостоншиносӣ ва
мардумшиносии ба номи Аҳмади Дониши
Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33)**

Тақриз

**ба автореферати диссертатсияи Сафарзода Ғазалшоҳ Ғулом дар мавзӯи
“Рушди маорифи вилояти Хатлон дар охири асри XX - ибтидои асри XXI
(дар заминаи маводи минтақаи Кӯлоб)” барои дарёфти дараҷаи илмии
номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 07.00.02 – Таърихи ватанӣ
(таърихи халқи тоҷик)**

Мактабу маориф соҳаҳое мебошанд, ки барои рушду нумӯи кишвар, ояндаи халқу миллат заминаҳои бозғотимод мегузоранд. Онҳо соҳаҳое ба ҳисоб мераванд, ки иқтисодиёти рушдёрфта, иҷтимоиёти пешрафта ва маънавияти баланди ҷомеа маҳз ба татбиқи амалии онҳо иртиботи қавӣ доранд. Зеро таълиму тарбияи насли солиму бунёдкор маҳз ба зиммаи ин соҳаҳо вогузор аст. Ҳар як фарди бофарҳанг бояд дарк намояд, ки ба кадом васила ташаккул ёфтааст, фарзандони фарзонаи миллат чӣ сон дар рушди ҷомеаи навини мо саҳмгузорӣ мекунанд. Бешубҳа, ин мактабу маориф аст. Ин аст, ки рушди ин соҳа дар сиёсати хирадмандонаи давлатдорӣ Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мӯхтарам Эмомалӣ Раҳмон яке аз мавқеъҳои аввалинро сазовор гаштааст.

Дар ҳамин асос мавзӯи рисолаи диссертатсионии Сафарзода Ғазалшоҳ Ғулом, ки ба таърихи рушди маорифи минтақаи Кӯлоби вилояти Хатлон дар охири асри XX - ибтидои асри XXI бахшида шудааст, хеле муҳим аст. Дар замони муосир омӯзиши рушди низомии таҳсилоти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар даврони истиқлолият, ошноӣ пайдо кардан ба мушкилоти мубрами соҳа, ҷамъбаст ва ҳулоса кардани таҷрибаи таърихӣ андӯхташудаи рушди маориф, ошкорнамоии тамоюлҳои асосии такмили мактабу маориф аҳамияти рӯзафзуни илмӣ дорад. Муҳимияти мавзӯи рисолаи диссертатсионӣ дар он ифода меёбад, ки ин нахустин тадқиқоти муфассал дар мавзӯи интиҳобгардида мебошад.

Барои навиштани диссертатсия Сафарзода Ғазалшоҳ Ғулом ба асарҳои илмӣ таърихнигорон дар сатҳи ҷумҳурӣ, ки хусусияти умумитаърихӣ ва ҷамъбастӣ доранд, таъҷиб намудааст. Диссертант масъалаҳои аз ҳама муҳими марбут ба рушди мактабу маорифи

минтақаи Кӯлобро равшан сохта, факту рақамҳои таърихиеро, ки аз маъхазҳои мухталиф дар робита ба мавзӯи кори илмии худ ба даст овардааст, таҳлилу баррасӣ кардааст.

Навгонии тадқиқот дар он ифода меёбад, ки аввалин маротиба дар сатҳи илмӣ хусусиятҳои умумӣ ва хоси рушди низоми мактабу маорифи минтақаи Кӯлоб мушаххас гардида, тадқиқоти мазкур ҳалои ҷойдоштаро дар тадқиқи илмии таърихи рушди мактабу маорифи минтақаи Кӯлоб дар ибтидои солҳои 90-уми асри XX ва замони истиқлолият пурра мегардонад.

Нуктаҳои ба ҷимоя пешниҳодшаванда дар 10 банд ифода карда шудаанд. Онҳо фарогири масоили тағйироти кулӣ дар низоми мактабу маорифи минтақаи Кӯлоб, сатҳи пасти муҷаҳҳаз будан бо кабинетҳои информатика, доштани техникаи ҳозиразамони МЭҶ, синфхонаҳои махсус ҷиҳозонидашудаи физика, биология, мусиқӣ, химия, ба вуҷуд омадани низоми тичоратикунонии таҳсилот, стандартҳои нави давлатии соҳа, таҳкими пойгоҳи моддию таълимии низоми мактабу маориф дар гурӯҳи шаҳру навоҳии минтақаи мавриди тадқиқ, низоми идоракунии таҳсилот бо усулҳои демократӣ мебошанд.

Аҳамияти назарӣ ва амалии тадқиқот дар он аст, ки натиҷаҳои онро дар ҷараёни таълифи китобҳои илмӣ роҷеъ ба таърихи халқи тоҷик, таърихи маорифи Тоҷикистон соҳибистиклол истифода бурдан мукин аст.

Рисола дар асоси таҳлил ва хулосабардорӣ аз маводи навтарини маъхаз ва адабиёти дастраси илмӣ навишта шуда, аз муқаддима, ду боб, шаш зербоб, хулоса ва пешниҳодот, рӯйхати манобеъ ва адабиёти истифодашуда, 1 расм ва 6 замима иборат аст.

Дар қисмати муқаддимагии диссертатсия мубрамии мавзӯи тадқиқот, дараҷаи таҳқиқи мавзӯ, мақсаду вазифаҳо, объекти таҳқиқот, ҳудуд ва хронологияи диссертатсия, пойгоҳи сарчашмаиносии тадқиқот, навгонии илмӣ, нуктаҳои асосии ба ҷимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ ва илмию амалӣ, дараҷаи эътимоднокии диссертатсия, мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии доктараби дарёфти дараҷаи илмӣ дар тадқиқот, тасвир ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия, интишорот аз рӯи мавзӯи диссертатсия, сохтор ва ҳаҷми диссертатсия ва қисмати асосии кори илмиро дарбар мегирад. Дар қисмати асосии рисола мазмуни фишурдаи бобҳо ва зербобҳои диссертатсия оварда шудааст.

Автореферат ба мазмуни диссертатсия мувофиқат мекунад. Доир ба мавзӯъ 5 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 6 мақола дар нашрияҳои дигар чоп шудаанд.

Рисолаи диссертатсионӣ имкон медиҳад, хулоса карда шавад, ки таҳқиқоти ба ҳимоя тавсияшуда ҳамчун тадқиқоти мустақил ва муқаммал доништа шавад, ки дар доираи он масъалаҳои мубрами илмие ҳаллу фасл гардида, барои таърихи халқи тоҷик аҳамияти калон дорад.

Хулоса, диссертатсияи Сафарзода Ғазалшоҳ Ғулом дар мавзӯи “Рушди маорифи вилояти Хатлон дар охири асри XX - ибтидои асри XXI (дар заминаи маводи минтақаи Кӯлоб)” тибқи банди 53-и низомномаи Шурои диссертатсионӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ гардидааст, пурра ҷавобгу буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 07.00.02 – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) мебошад.

**Доктори илмҳои таърих, профессор,
мудир кафедраи таърихи умумии
МДТ “ДДХ ба номи академик
Бобочон Ғафуров”**

Аюбов А.Р.

25 январи соли 2023

Имзои Аюбов А.Р.-ро тасдиқ мекунам:

**Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои
махсуси МДТ “ДДХ ба номи
академик Бобочон Ғафуров”**

Наврузов Э.М.

Маълумот барои тамос:

Суроға: 735140, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Хучанд, гузаргоҳи Мавлонбеков, 1, МДТ “ДДХ ба номи
академик Бобочон Ғафуров”

тел.: (992-3422)6-52-73

[http:// www.hgu.tj](http://www.hgu.tj), E-mail: rector@hgu.tj